

FIȘA MĂSURII 1 - Investiții în infrastructura de bază la scară mică și în servicii publice pentru populație - M1/DI6B

Tipul Măsurii:

X INVESTIȚII

SERVICII

SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL:

Zonele rurale din România prezintă o deosebită importanță din punct de vedere economic, social și din punct de vedere al dimensiunii, diversității, resurselor naturale și umane pe care le dețin. În conformitate cu definiția națională, zona rurală din România cuprinde 2861 comune care acoperă 87,5% din teritoriu și 45% din populație, iar teritoriul parteneriatului vizat este format din 10 localități, toate din mediul rural, populația stabilă trăind 100% în mediul rural. Dezvoltarea economică și socială durabilă a zonei rurale este indispensabil legată de îmbunătățirea infrastructurii rurale și serviciilor de bază existente. Infrastructura și serviciile de bază neadecvate constituie principalul element care menține decalajul accentuat dintre zonele rurale și zonele urbane din România și care, cu atât mai mult, reprezintă o piedică în calea egalității de șanse și a dezvoltării socio-economice a zonelor rurale. Zonele rurale ale țării sunt caracterizate de populație în curs de îmbătrânire și puternică tendință de emigrare, în special a tinerilor, teritoriul vizat având în schimb o populație preponderent tânără dar având slabe oportunități de angajare ceea ce favorizează fenomenul migrației către zonele urbane unde piața forței de muncă este dezvoltată. În analiza nevoilor au fost identificate următoarele aspecte relevante pentru dezvoltarea spațiului rural românesc în general și pentru teritoriul parteneriatului vizat în special:

- dezvoltarea infrastructurii de bază și a serviciilor în zonele rurale;
- crearea de locuri de muncă temporare în mediul rural prin realizarea de investiții ce presupun lucrări/intervenții în domeniul construcțiilor;
- conservarea moștenirii rurale și a tradițiilor locale;
- reducerea gradului de sărăcie și a riscului de excluziune socială.

Măsura 1 contribuie la Obiectivul de dezvoltare rurală nr. 3 *Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă*, conform Reg. (UE) nr. 1305/2013, art. 4.

Obiectivul specific al măsurii 1: crearea infrastructurii la scară mică din teritoriul parteneriatului necesară îmbunătățirii condițiilor de viață și trai ale populației, în special din mediul rural și aducerea lor la nivelul celor din mediul urban.

Măsura 1 contribuie la următoarele priorități prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: *Prioritatea 6 - Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale.*

Măsura corespunde obiectivelor art. 20 - Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale, din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție *DI 6B - DI 6B Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale*, prevăzut la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013. Prin investițiile realizate, măsura va contribui la îmbunătățirea condițiilor de trai pentru populația rurală din teritoriul

parteneriatului vizat și la stoparea fenomenului de depopulare din mediul rural prin reducerea decalajelor rural-urban în ce privește asigurarea unei infrastructuri și a unor servicii publice de bază de calitate pentru populație.

Măsura 1 contribuie și la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013: legate de inovare, de protecția mediului și de atenuarea schimbărilor climatice și de adaptarea la acestea, în conformitate cu art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Contribuția la temele orizontale

Măsura 5 contribuie prin activitățile sale la atingerea următoarelor obiective transversale, astfel:

➤ **Mediu și climă:** Investițiile în infrastructură de apă/apă uzată în sistem centralizat din zonele supuse riscului segregării, vor contribui la: îmbunătățirea calității apei potabile, reducerea pierderilor de apă din sisteme învechite precum și a poluării cauzate de încărcătura organică biodegradabilă din gospodăriile rurale. În același timp în vederea dezvoltării durabile a comunităților rurale, investițiile în crearea, îmbunătățirea și extinderea tuturor tipurilor de infrastructuri la scară mică, inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei vor contribui la îndeplinirea angajamentelor de mediu și a provocărilor privind schimbările climatice.

➤ **Inovare:** Sprijinul acordat dezvoltării infrastructurii/serviciilor publice de bază, în special, a infrastructurii rutiere, a sistemului de alimentare cu apă și canalizare în zonele expuse segregării, este esențial pentru dezvoltarea economică a zonelor rurale. O infrastructură îmbunătățită permite afacerilor din mediul rural să se dezvolte și încurajează spiritul antreprenorial și inovator. Totodată, existența unei infrastructuri educaționale funcționale și dotate la standardele actuale ale TIC permite formarea de generații tinere bine pregătite, deschise spre noi oportunități și capabile să aducă inovații și dezvoltare în zonele rurale.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: *Măsura 1* este sinergică cu *Măsura 5* și *Măsura 6*, deoarece contribuie împreună la îndeplinirea *Priorității 6 - Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale*

2. Valoarea adăugată a măsurii

Măsura 1 contribuie la:

- reducerea disparităților dintre mediul rural și urban în ce privește echiparea teritoriului cu utilități publice și servicii publice de bază pentru populație în sensul îmbunătățirii infrastructurii edilitare și de utilități publice, dar și la creșterea calității infrastructurii sociale, educaționale, medicale, culturale, a creșterii atractivității teritoriului.

3. Trimiteri la alte acte legislative:

Legislație europeană:

-R(UE) nr. 1303/2013

-R (UE) nr. 480/2014 de completare a R (UE) nr. 1303/2013

-R (UE) nr. 808/2014 de stabilire a normelor de aplicare a R (UE) Nr. 1305/2013.

R (UE) nr. 1407/2013 privind aplicarea art. 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene referitor la ajutoarele de minimis.

Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000

Directiva 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate urbane

Directiva 98/83/EC privind calitatea apei destinate consumului uman

Legislație națională:

Ordonanța Guvernului nr. 43/1997; Legea nr. 1/2011; Legea nr. 263/2007; Legea nr. 215/2001; Legea nr. 422/2001; Legea nr 489/2006; Hotărârea de Guvern nr 26/2000; LEGE nr. 422 din 18 iulie 2001; Legea nr. 215/2001; Hotărârea Guvernului nr 26/2000; LEGE nr. 489 din 28 decembrie 2006; Ordinul nr. 2260 din 18 aprilie; Legea nr. 143/2007; LEGE nr.107 din 25 septembrie 1996, alte legi, hotărâri, ordonanțe, ordine relevante pentru investițiile vizate de prezenta măsură.

4. Beneficiari direcți-indirecți (grup țintă).

Beneficiarii direcți ai măsurii sunt următoarele categorii:

- **UAT-uri** din teritoriul parteneriatului;
- **ONG-uri** cu sediul social sau punct de lucru în teritoriul parteneriatului;
- **Unitățile de cult (parohii)** din teritoriul parteneriatului;

Beneficiarii indirecți ai măsurii sunt:

- **populația** de la nivelul teritoriului parteneriatului.

5. Tip de sprijin

În conformitate cu prevederile art. 67 al Reg.(UE) nr, 1303/2013, sprijinul se va acorda sub forma:

- rambursării costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;
- plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art 63 ale R. 1305/2014;
- instrument financiar de garantare în condițiile legislației naționale în vigoare.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Sunt eligibile toate tipurile de operațiuni care sunt în concordanță cu regulile generale din Regulamentele Europene, prioritățile stabilite pentru dezvoltarea locală - LEADER și obiectivele și prioritățile stabilite în Strategia de Dezvoltare Locală.

Pentru a stabili tipurile de acțiuni eligibile și neeligibile, s-a ținut cont de următoarele:

- art. 65 și 69(3) din Reg. (UE) nr. 1303/2013;
- art. 45 din Reg. (UE) nr. 1305/2013;
- art. 13 din Reg. (UE) nr. 807/2014;
- prevederile din PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a sub-măsurii 19.2;

Pentru proiectele finanțate prin sub-măsura 19.2 (în cazul de față este vorba de *investiții*) se respectă prevederile aplicabile LEADER din Hotărârea Guvernului nr. 226 din 2 aprilie 2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat cu modificările și completările ulterioare.

Acțiuni eligibile:

a) Investiții în active corporale:

- costuri legate de lucrări de construcție, extindere, modernizare, reabilitare a rețelelor, dar și a clădirilor, spațiilor publice, inclusiv amenajarea, dotarea, utilizarea și echiparea acestora etc.

b) Investiții în active necorporale:

- costurile generale ocazionate de cheltuielile cu construcția sau renovarea de bunuri imobile și achiziționarea sau cumpărarea prin leasing de mașini și echipamente noi, în limita valorii pe piață a activului precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, inclusiv studiile de fezabilitate, vor fi

realizate în limita a 10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd și construcții - montaj, și în limita a 5% pentru proiectele care prevăd simpla achiziție.

Acțiuni neeligibile:

Cheltuielile eligibile prevăd următoarele costuri, în funcție de tipul infrastructurii/serviciului vizat:

- **Infrastructură rutieră de interes local și agricolă, infrastructură de apă/apă uzată, infrastructură de gaze naturale în special în comunitățile supuse riscului segregării:**

-construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei publice de apă, apă uzată, gaze naturale;

-construcția, extinderea și/sau modernizarea infrastructurii rutiere de interes public (drumuri și străzi comunale, inclusiv poduri, podețe, trotuare, alei pietonale, amenajarea de piste bicicliști, parcuri etc), precum și a drumurilor publice care asigură accesul la exploatarea agricole;

- **Infrastructura și sisteme împotriva inundațiilor:**

-amenajarea, regularizarea și consolidarea albiilor cursurilor de apă (râuri, pârâuri) aflate în patrimoniul public al UAT-urilor teritoriului vizat, a canalelor pluviale etc, în vederea prevenirii și stopării fenomenului inundațiilor;

- **Infrastructură educațională și medicală:**

-extinderea, reabilitarea, modernizarea și dotarea grădinițelor din incinta școlilor, a atelierelor școlare, a laboratoarelor, bibliotecilor, sălilor și terenurilor de sport din incinta școlilor etc;

-înființarea, reabilitarea, modernizarea și dotarea infrastructurii de tip medical, precum dispensarele medicale publice;

- **Infrastructură și servicii ale administrației publice:**

-extinderea, reabilitarea, modernizarea și dotarea clădirilor în care se desfășoară activitatea administrației publice locale, inclusiv investiții în domeniul asigurării energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei, precum și dotări cu sisteme moderne de alarmare și informare publică, de supraveghere video, crearea sau dotarea cu sisteme informatice destinate modernizării serviciilor publice (ex. registrul agricol, taxe și impozite locale etc),etc;

-înființarea, reabilitarea, modernizarea și dotarea piețelor și târgurilor publice, a punctelor/centrelor de colectare produse agroalimentare, alte obiective similare;

-modernizarea sistemelor de iluminat public stradal în vederea reducerii consumului de energie;

- **Infrastructură și servicii publice culturale și turistice:**

-reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților/instituțiilor culturale (cămine culturale, biblioteci, expoziții și monumente culturale etc), a așezămintelor monahale (biserci), inclusiv construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor de acces;

- înființarea și dotarea centrelor de promovare turistică, centre de promovare și expoziționale pentru promovarea meșteșugurilor, obiceiurilor, tradițiilor locale;

- **Infrastructura de agrement și gospodărire locală:**

-amenajarea și dotarea locurilor și parcurilor publice de agrement, a spațiilor verzi, a spațiilor de joacă și recreere pentru copii și adulți;

- înfiiințarea, extinderea, modernizarea sălilor de sport, a bazelor sportive și terenurilor de sport, precum și a piscinelor publice și/sau bazinelor de înot, pentru toate vârstele;
- înfiiințarea și/sau dotarea serviciilor publice de gospodărire locală cu utilaje și echipamente performante specifice.

Lista este orientativă, investițiile eligibile cuprinzând orice tip de infrastructură fizică de bază și servicii pentru populație, în condițiile stabilite în ghidul solicitantului.

Cheltuieli neeligibile:

- contribuția în natură;
- costuri privind închirierea de mașini, utilaje, instalații și echipamente;
- costuri operaționale inclusiv costuri de întreținere și chirie.

7. Condiții de eligibilitate:

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau incapacitate de plată;
- Investiția trebuie să fie în corelare cu strategia de dezvoltare națională/regională/județeană/locală aprobată, corespunzătoare domeniului de investiții;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură;
- Investiția să se realizeze în teritoriul parteneriatului;
- Introducerea investiției din patrimoniul public, la finalizarea acesteia;
- Solicitantul se angajează să asigure întreținerea investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată.

8.Criteriile de selecție au la bază următoarele principii:

- Principiul evitării riscului segregării comunităților;
- Principiul implementării eficiente și accelerate a proiectului;
- Principiul gradului de deservire a populației;
- Principiul eficienței utilizării fondurilor.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Ajutorul public acordat în cadrul acestei sub-măsuri este de 100% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele aplicate de autoritățile publice locale care vizează operațiuni negeneratoare de venit/generatoare de venit cu utilitate publică, precum și pentru proiectele aplicate de ONG-uri pentru operațiuni negeneratoare de profit și nu va depăși 200.000 euro pentru investiții ce vizează un singur tip de sprijin.

Valoarea fondurilor publice alocată este de 771.550 euro.

10.Indicatori de monitorizare

Având în vedere că Măsura 1 contribuie la Domeniul de intervenție 6B, indicatorii de monitorizare specifici acestui domeniu care vor fi urmăriți în implementarea SDL sunt:

- Populație netă care beneficiază de infrastructuri/servicii - 5.000 persoane;
- Totodată, având în vedere specificul și adresabilitatea măsurii, s-au stabilit și indicatorii suplimentari, astfel:
- Număr infrastructuri/servicii create/extinse/modernizate/dotate - 10;
  - Număr acțiuni de protejare a mediului înconjurător - 2.